

SOLI DEO GLORIA

EVANGÉLIUMI, KÖZÉLETI FOLYÓIRAT

*„Isten! kit a bölcs lángesze fel nem ér,
Csak titkon érző lelke ohajtva sejt:
Léted világít, mint az égő
Nap, de szemünk bele nem tekinthet.”*

Berzsenyi Dániel így fogalmazta meg Fohász című versében a hitnek csodáját, ajándékát és egyben a korlátait is. Ez az evangéliumi folyóirat a közösségi életünk színterén igyekszik megjeleníteni ezt a csodát, ezt az ajándékot és természetesen a gyarló ember szép törekvéseit. Ebben való osztozásra hívjuk a kedves olvasókat és a szerzőket is.

Egy újság, ami mindenkihez szól

Újság sokféle gondolatból, sokféle indítatásból születhet. Vannak, amelyeket a napi aktualitások gyors közlése ihlet. Mások valamilyen téma köré szerveződnek. S vannak lapok, melyeknek arculatát valamely közösség formálja. A mi kiadványunk, a Soli Deo Gloria mindegyiket ötvözi.

Ennek a most induló lapnak célja, hogy aktuális, mindennapjainkat érintő kérdéseket tárgyaljon, de mindezt evangéliumi megközelítésben tegye. Újságunk nem szoros értelemben vett vallási lap, sokkal inkább közéleti folyóirat, amely ugyanakkor túllép a napi ügyek véleménymagyarázatán, s bibliai, evangéliumi alapon közelít azokhoz. Felekezeti hovatartozás nélkül teszi mindezt, hiszen a közös pont nem a kálvinizmus vagy a katolicizmus, hanem a Biblia és Krisztus.

Soli Deo Gloria – Egyedül Istené a Dicsőség. Ezt a címet viseli az újság, és ezt a nevet hordozza a lap kiadója is, az SDG Közösség. Hisszük ugyanis, hogy minden siker, minden eredmény egyedül Istennek ajánlható, mert minden jó forrása a Mindenható.

A Soli Deo Gloria Közösségi Ház évek óta igyekszik ennek szellemében megtölteni programokkal azt az épületet, amely helyet kanál minden olyan rendezvénynek, amely Istennek kedves, nekünk pedig épülésünkre szolgál. Ezért is választottuk újságunk első számának címlapfotójául a Közösségi Háztól készült képet.

Ez a lap igyekszik minél sokszínűbben bemutatni azt a világot, amelyben a Közösségi Ház és az a köré szerveződött SDG Közösség él. Azt, hogyan lehet tartalmas, az emberi kapcsolatokat erősítő eseményeket megélni, s miként szolgálhat mindez városunk, Dunavarsány javára is.

Lapunk időszaki kiadványként kíván meghonosodni a településen; évente négy alkalommal jelentkezik ezután: ilyenkor, Húsvét tájékán, Szent István ünnepe előtt, a Reformáció napjához közelítve és Advent időszakában. Izgalmas rovatokkal a fenntarthatóságtól a régi szokásokig, a pszichológiától a jogi megközelítéseken át egészen a helyi civil szervezetek munkájáig. Érdekes nyereményjátékokra is hívjuk az olvasókat minden alkalommal, amikor a helyes megfejtők között értékes ajándékok lelnek gazdára.

A megjelenő, mintegy 1.000 példányhoz ingyenesen juthatnak hozzá városunk polgárai, akik templomainkban (katolikus, református egyaránt), a Polgármesteri Hivatal portáján, a Posta épületében és néhány kereskedelmi egységben vehetik kézbe az újságot.

A Soli Deo Gloriát bár szerkesztőbizottság gondozza, mindenki számára nyitott, ha abban olyan írást szeretne megjelentetni, amely témájában és szellemiségében illeszkedik a kiadványhoz. Hívunk ezért minden dunavarsányit a közös munkára, hogy minél több Krisztusban megélt élménnyel, és embertársaink, környezetünk iránt táplált felelősségérzettel gazdagítsuk újságunkat. Életünk legfontosabb dolgai ugyanis nem rendkívüliek vagy grandiózusak. A legfontosabbak azok a pillanatok, amelyekben úgy érezzük, valaki megérintett, vagy valakit mi is meg tudtunk érinteni.

Legyen ez az újság a megszólítás eszköze, amely hidat képez hívó és nem hívó, a köz- és helyi élet iránt érdeklődő vagy azokkal szemben most még közömbös polgárok között. Tartalmas, lélekben gazdagító időtöltést kívánok az első szám forgatásához. Soli Deo Gloria.

*Dr. Szilvay Balázs
főszerkesztő*

IMPRESSZUM

SOLI DEO GLORIA – evangéliumi, közéleti folyóirat

Ingyenes, időszaki kiadvány

Kiadó: SDG Közösség

Főszerkesztő: Dr. Szilvay Balázs

Szerkesztőbizottság: Csobolyó Katalin, Dr. Bóna Balázs, Kun László Károly, Veres Enikő

Készült: az Ex-Kop Nyomdaipari Bt. gondozásában

Példányszám: 1.000 db

Cikkek leadása: folyamatosan, a szilvay.balazs@freemail.hu e-mail címen

A nagypénteki kereszt a halál és az élet gyümölcse

Részlet a 130 éve Bánffyban született Ravasz László református püspök, közíró, politikus 1930 Nagypéntekén elmondott prédikációjából

Olvasandó: „... a mi betegségeinket viselte, a mi fájdalmainkat hordozta. Mi meg azt gondoltuk, hogy Isten csapása sújtotta és kínozza. Pedig a mi vétkeink miatt kapott sebeket, bűneink miatt törték össze. Ő bűnhődött, hogy nekünk békességünk legyen, az ő sebei árán gyógyultunk meg.”

„A kereszt az emberi életnek, a mi életünknek a gyümölcse. Sokat alkotott az ember, bámulatos magasságokra érkezett tudományban és művészetben. A technika csodáival meghódította az egész világot. Szinte elérkezett önnön képességeinek határáig; de mindez csalódás, hiú látszat, kendőzés és hiábavaló erőlködés egy rettentő tény mellett: mikor Isten megjelent nyomorult élete kellős közepén testbe öltözött teológusok és népvézérek, egyházi és politikai hatalom, szegény emberek tömege és világfiak társasága nem ismert magasabb célt, sürgősebb tennivalót, mint hogy maga körül kiirtsa, eltapossa, keresztre verje azt, akit a világ a paradicsom kapujának bezáródásának óta epedve vár. Ezt aényt nem lehet letagadni, de nem lehet menteni sem. Jézus halála a mi

életünk gyümölcse, a gyümölcs pedig nagy vallomás, amelyet a fa önmagáról tesz, rettentő vád, amely a fát elmarasztalja. Így derül ki az, hogy az emberi élet minősége, legdöntőbb vonása, valami Isten ellenes és átkozott elem, az, amit mi bűnnek nevezünk.

De a Krisztus halála nem csak az emberi életnek, hanem Isten életének is a gyümölcse. ... Krisztus érdeme az Isten dicsőségének vére váltott arany alapja. Ettől az érdemtől meggazdagodom, adóságomból felszabadulok, szomorúságomból megvigasztalodom, megerősödöm a halállal és a sátánnak szemben és bizonyos menedékképpen belefogódzom a nagy vád ama napján. Azért megállok a keresztfá alatt és éneklek alapigiénk diadalmas befejezését: *az ő sebei árán gyógyultunk meg.*

Krisztus emberré lett, hozzánk hasonló, és ebből következett Reá a halál. De ez a halál tele van élettel, mint a megérett mákfaj millió maggal. Ez a halál tele van élettel, mindnyájunk életével, mert ez az az érdem, amelyből egy új teremtetés támad. Nem természetesen-e, hogy a halott Jézus nem maradhatott a koporsóban, és Isten nem engedte, hogy az ő szentje rothadást lásson?

Nagypéntek árnyékai felett kibontja szárnyait a húsvéti hajnal.”

Virágvasárnap és Húsvét az SDG Közösségi Házban

A szokásos ökumenikus családi délutánnak is otthont ad a Közösségi Ház április 1-jén, *délután három órai kezdettel*. Szeretettel várjuk mindazokat, gyermekeket, ifjakat, felnőtteket, idősebbeket, akik szívesen megismerkednek Lincoln Andrással, aki a délután első felében bemutatkozik, beszél magáról és bizonyára énekel is nekünk, és szívesen énekel velünk.

A délután második részében a húsvéti előkészületek teendőit vesszük magunkra. Tojást fújunk, festünk, húsvéti díszeket készítünk, és természetesen a kifújtt tojást magyarosan ízesítve elkészítjük, és el is fogyasztjuk. Az első virágvasárnapon a szeretet vonult be Jeruzsálem életébe. Ezt a testvéri, baráti szeretetet gyakorolhatjuk ezen a délutánon. Bátran éljünk a meghívással.

„Aki a keresztet elszenvedte és a halált megszüntetted és halotaidból feltámadtál, tedd békéssé életünket egyedül mindenható

Urunk.” – hangzik a rövid fohász annak a feltámadási ünnepségnek a vége felé, amelyet immáron harmadik alkalommal rendezünk a Soli Deo Gloria Közösségi Házban *Húsvét vasárnap napfelkeltekor, 5:30-kor.*

Az ünnepség ötvözi a hagyományos keleti liturgiának fohászait, az egyetemes keresztyén egyház nagyheti énekeit, bibliai idézeteket, imádságokat és sok-sok verset tartalmaz a magyar klasszikusok műveinek sorából: Berzsenyi, Ady, Törmezei, Reményik stb.

A gyülekezet a hajnal első fényeinél a teraszon kezdi a Nagycsütörtök és a Nagypéntek eseményire való emlékezést, majd egy menettel vonul le a pincekápolnába, mintegy Jézus sírjába, ahol a feltámadás csodáját ünnepli, majd pedig egy testvéri-baráti reggelit fogyaszt el együtt a gazdagon terített asztalról és a megáldott ételekből. Nagy szeretettel hívunk és várunk minden érdeklődőt.

Csobolyó Miklósné

A szép Húsvét

Odukat és kriptákat pattant
S bús árkokig leér a szava:
Ilyen a Húsvét szent tavasza
S ilyen marad.

Miért tudjon Ő az embervérről,
Mikor künn, a Tavaszban
Minden csoda csodát csinál
S minden drága fizetség megtérül?

Oh, Tavasz, óh, Húsvét,
Emberek ősi biztatója,
Csak azt szórd szét köztünk:
Állandó a tavaszi óra
S ilyen marad.

Krisztus támad és eszmél,
Odukat és kriptákat pattant.
Van-e gyönyörűbb ennél?

Ady Endre

Üzenet a Jóságportáról

Otven-hatvan év körüli férfi kezén három-négy éves gyermekkel etetgeti a Jóságporta kecskéit, tyúkjait, juhait és egy elismerő gesztussal köszönti a Községi Ház egyik önkéntesét. Tetszik neki az ötlet és közeli lakosként kellemes időt tölt ott el a család aprajával.

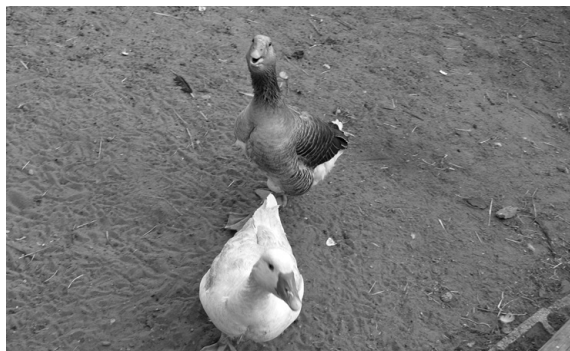

Ez is célja volt a Jóságporta létrehozásának. És az is, hogy a városiasodó Dunavarsányban megidézzük egy falusi udvar képét disznókkal, szarvasmarhával, juhokkal, kecskékkal, baromfiakkal és – el ne felejtjük – szép lovakkal. Tűnhet ez a legrosszabb értelemben „úri passzióknak” is, de nem az. A fent említett család és sok odalátogató más család jól tudja, hogy nem az. Akkor micsoda? Mi a célja?

A kellemes időtöltésen túl értéket kíván hordozni e kis terület. Egyrészt az őshonos magyar fajtáknak az értékére kívánja felhívni a figyelmet: racka juh, mangalica sertés, szürke marha, gidrán és furiosó ló, parlagi kecske, magyar baromfifajták. Másrészt a hagyományos falusi életformára, ahol az embereknek ahhoz, hogy munkájuk legyen, nem kellett intézményes, alkalmazotti jogviszony. Kimentek a kertjükbe az állataikhoz, szénát gyűjtöttek, terelgettek, etettek, gondoztak. Mindez feladatot, célt, sikerélményt és bizonyos jövedelmet vagy természetbeni javakat jelentett a családnak. Továbbá az is célja a Jóságportának, hogy szervezett módon mindenről oktasson, közösséget teremtsen, és testi-lelki gyógyulást adjon azoknak, akiknek ez a mintegy „tanyasi idill a város közepén” örömet jelent.

Ezek az aprónak tűnő dolgok mindazonáltal egy nagy és világméretű problémakörre is felhívják a figyelmet, és a probléma bizonyos megoldását is magukban hordják. Ez a globális kérdés pedig a fenntarthatóság kérdése, amely mögött az a felismerés áll, hogy a világ nem mehet sokáig úgy, ahogy most élünk benne. Az az urbanizált, technokrata, óriási energiát igénylő és irdatlan szemetet produkáló életstílus nem folytatható sokáig. A Jóságportával és annak üzenetével nem nosztalgizálunk, hanem a jövőbe mutatunk, még hozzá a következő teológiai megfontolás alapján is és szép irodalmi példával alátámasztva is.

A teremtettség és a fenntarthatóság szoros összetartozását vallja a biblikus teológia. Ebben az összetartozásban különleges szerepet és felelősséget kap az ember. „Isten megáldotta őket, ezt mondta nekik Isten: Szaporodjatok, sokasodjatok, töltsétek be és bódítsátok meg a földet. Uralkodjatok a tenger halain, az ég madarain és a földön mozgó minden élőlényen.” (1Móz 1,28) Mindez azonban olyan megbízatás, amivel el kell számolni. Az ember nem lép a Teremtő helyére, hanem teremtmény marad a Teremtő előtti különleges felelősséggel.

Az önpusztításig, tehát önellentmondásosságig pragmatikus korunkban úgy tűnik, hogy az ember nem csak a transzcendens felelősségét vetkőzte le, hanem elveszítette józan ítélőképességét is. Ez nyer ijesztő kifejeződést az energiaválságban, a környezetszennyeződésben, a klímaváltozásban és az ezekkel szorosan összefüggő katasztrófákban, gazdasági és társadalmi igazságtalanságokban.

Az ember mintha elfelejtette volna azt az igazságot, hogy a teremtés elemei önmagukban és önmagukért (is) léteznek. Az ember hajlamos mindent a hasznosság és a hasznosíthatóság szemszögéből nézni és ez pusztító, önpusztító, világpusztító formákat és méreteket ölt. A teremtés rendje szerint az ember különleges „uralkodó” szerepét a teremtett világ javára és nem pusztulására hivatott megélni. A természet élő és élettelen világa kétségtelenül szolgálhatja az embert, de mindezeket az ember nem szolgáltathatja ki a pusztulás vég-

veszélyének. Ellenkezőleg! Az ember feladata és méltósága abban áll, hogy a teremtés kiteljesedését és beteljesedését segítse, és ezzel szolgálja annak és önmagának a javát.

A teremtés önmagában és önmagáért való elismerését, csodálatát és tiszteletét, valamint a haszonelvű mentalitás önpusztítását Wass Albert több mint fél évszázaddal ezelőtt így írja le. *„Mert tudod, valahogy így van ez: az ember jár-kel a világban, mint valami nyugtalan vadállat, és valamit keres. De alig hogy megtalálja, már hasznat akar belőle, és ezzel el is rontja a dolgokat. Mert a világ nem arra való, hogy hasznat hozzon valakinek. A világ arra való, hogy szép legyen, békés legyen, jó legyen. Hogy élni lehessen benne fáradsággal, de haszon nélkül. Mert az élet értelme a szép. És a haszon a leghaszontalanabb szó, amit az ember valaha is kitalált. Pedig ma már annyira van vele, hogy ha valami szépet meglát, nyomban arra gondol: mi hasznom lehetne ebből? S ezért van az, hogy amit ilyen céllal fölépít, az hamarosan le is dől. Legtöbbször egy másik ember dönti le, aki irigyli a hasznat és a helyén nem marad más, csak egy folt csalan: az ember örök nyoma.”* (A funtineli boszorkány II. kötet 6. o.)

Visszatérve a Habitat utca 10-12. szám alatt lévő Jóságportára, amely nem akar hasznot hozni, csak éppen minden dunavarsányinak a lelki, szellemi hasznát szolgálni, megerősítjük, hogy a **Jóságportának a kapuja napközben nyitva áll minden érdeklődő előtt, és az ottani önkéntesek szeretettel várják a látogatókat, a kérdéseiket, aktív jelenlétüket.**

Dr. Bóna Zoltán

A magyar szürkemarha

A magyar szürkemarha őseit a honfoglaláskor hozták magukkal a magyarok a rackajuhokkal együtt. A magyar szürkemarha az egyetlen szarvasmarhafajta, mely BSE mentes, azaz a marhakergekorra rezisztens.

A fajta kialakulásában részt vett a podóliai marha és az őstulok is. Virágkorát a fajta a XIII-XVIII. században élte, amikor Európa marhahússzükségletét ellátta. Külön szállítást nem igényelt, mert lábán mindenhol eljutott. A hajcsárútvonal a Hortobágytól egyenes irányban a békásmegyeri, illetve a káposztásmegyeri gázlók irányába haladt. Ma még láthatóak a 36 m széles egyenes útrészek Tápióbicske, Gomba, Gyömrő útvonalában, amit ma is hajcsárútnak neveznek.

A magyar szürkemarha hármás hasznosítású: igásállat, hústermelő és tejtermelő. A ridegtartást is eltűrő, illetve lehet mondani, hogy igénylő szarvasmarhafajta. Teje sokszor 8-12% zsírtartalmat is elér, tehát igen tápláló, és a zsírban oldódó vitaminok tárháza. Aki még nem kóstolta meg a tejét, vagy a tejfölet, az még nem ivott igazán jó illatú és ízű tejet.

Tenyészértéke nagy, részt vett a magyar piros-tarka és a zsemle-tarka kitenyésztésében, mely a szimentáli marhával keresztezve az ellenállóképességét továbbadta utódainak.

Lábon hajtva eljutott a Pireneuszokig. Ezt onnan tudjuk, hogy a gulyát a kuvasz pásztorkutya terelte, és ebből a kutyaalakult ki a pireneusi pásztorkutya, hasonlóan ahhoz, ahogy a rackajuhokat terelő puliból nyugaton kialakult a „pudel”, azaz az uszárk.

A húsa ízletes. 2011-ben helyezték oltalom alá, mint hungaricumot. Húsából a legízletesebb húsokészítmények készíthetők. Sajnos göbölyként hizlalásra nem alkalmas, mert csak faggyúsabb lesz a húsa, míg a teriméjét magtartott hús szárazanyagtartalma magasabb minden szarvasmarhafajtánál. Amíg az angol sortorma húsa 40-50% víztartalmú felhízalva, addig a szürkemarha hús víztartalma 20-30% között van. A takarmányozással szemben igénytelen, jól megél a sziki legelőkön, de a minőségi takarmányt meghálálja. Istállózást még télen sem igényel, csak némi takarmánykiegészítést Szent Mihály napja és Szent György napja között. Borját a hideg télben a havon is megéli, de egy felszer vagy egy szárnyék biztosítását meghálálja.

Dr. Teleki József

Húsvét – határon innen és túl

Húsvét Magyarországon az év egyik legfontosabb vallási ünnepe, amely alkalmával Jézus Krisztus feltámadására emlékezünk meg. Ennek tiszteletére szerte az országban szentmiséket és istentiszteleteket tartanak, melyek általában körmenettel zárulnak. A húsvétot megelőző vasárnap – *virágvasárnap* – Krisztus diadalmas jeruzsálemi bevonulásának az ünnepe. Ennek emlékére alakult ki a déli vidéken a pálmás, az északibb tájakon pedig a barkás körmenet. A **húsvéti ünnepekör** a farsang utáni negyvennapos nagybőjttel kezdődik, amelynek mélypontja a *nagy péntek*, Jézus szenvedéseink és kereszthalálának az emléknapja. Ennek tiszteletére a legtöbb templomban passiójátékot, az iskolákban pedig misztériumjátékokat rendeztek. *Nagyszombat*on szentelték meg a tüzet, illetve ezen a napon tartották a vízszentelés szertartását is. Mindemellett a leglátványosabb katolikus nagyszombati szertartás a feltámadási körmenet volt. A negyvennapos böjt után az emberek teli kosarakkal indultak meg a templomok felé, hogy az abban vitt sonkát, főtt tojást, kalácsot és tormát már megszentelve, megáldva fogyaszthassák el este a húsvétvasárnapi ünnepi asztal körül ülve. *Húsvéthétfő* a magyarok lakta területeken a **locsolkodás** napja. A szokás eredete a régi időkbe nyúlik vissza, alapja pedig a víz megtisztító és megújító erejében gyökerezik, modern formában pedig a mai napig megmaradt. Vidéken, több helyen még napjainkban is kútvízzel locsolják a lányokat, a városokban azonban különféle kölnivizekkel helyettesítették ezt.

A locsolkodás hagyományának egyesek bibliai eredetet is tulajdonítanak, mivel a feltámadást hírül vivő asszonyokat vízzel lelcsolva próbálták a katonák lecsendesíteni. A locsolás után a fiúk a régi időkben tojást, szalonnát vagy festett tojást kaptak cserébe. Ezeket a vörös vagy lila hagyma héja, vörös káposzta vagy a zöld dió levének segítségével festették különböző színűre. Napjainkban a lányok és az asszonyok a férfiakat a locsolás napján vendégül látják, különféle ételekkel, kaláccsal és italokkal kínálják. A locsolkodást hagyományosan különböző versikék és mondókák kísérik, amelyek igen változatosak. A technika fejlődésével a természetes festékanyagokkal készített hímes tojásokat lassan felváltották a mesterséges színezékekkel készítették, de gyakori a csokoládéból készült tojás vagy nyuszi figura is. Sok esetben a tojás mellé aprópénz is jár a locsolkodónak. A **tojásfestés** a régebbi időkben nem kis ügyességet kívánt. A legegyszerűbb megoldás a levél felhasználásával készült díszes tojás volt, de sok helyen a mai napig igyekeznek megőrizni az egyes tájegységekre jellemző díszítési motívumokat, amelyek számos technikával (karcolás, hímezés, írás vagy akár patkolás) készülhetnek.

A locsolkodás és a tojásfestés hagyománya azonban a városokban kezd megfakulni, ezt a napot sok család inkább kirándulással vagy a rokonok meglátogatásával tölti.

Erdély az utóbbi években a népszokások reneszánszát éli, egyre inkább visszahozzák, élővé teszik hagyományaikat a magyar emberek, ragaszkodnak őseik szokásaihoz, gyöke-

reikhez.

Húsvéti népszokás volt Marosszéken, Marosvásárhely közelében a *határkerülés*, *fenyőágazás és öntözés* a Nyárádmentén.

A *húsvéti határkerülés* középkori, liturgikus eredetű szokása a magyarságnak, amely évszázadunkra csak a peremterületeken maradt fenn. Erdélyben katolikusok és protestánsok egyaránt gyakorolták. A nagyheti határkerülés már a középkorban egyházi szokás volt, és arra szolgált, hogy a szántóföldek mágikus körüljárásával a zsendülő vetést védjék a feltámadás ünnepe körüli időben. A nyárádmenti határkerülés évszázadok egymásra tevődött emlékeit őrzi. Különböző korú és funkciójú szokáselemek láncolatának nevezhetnénk. A Felső-Nyárádmente katolikus falvaiban az elmúlt évtizedekben is ugyanúgy járt kihagyásokkal a határkerülés, mint száz évvel ezelőtt a Székelyföld katolikus vidékein. Egy-egy idősebb ember vezetésével húsvét első napjának hajnalán zászlókkal, fészülettel a határra vonulnak, és megkerülik a vetéseket. Énekelnek, áldást kérnek, jó termésért, bőségért imádkoznak. Útközben nyírfágakat vágnak, melyeket hazahoznak, és a kapujukra szegeznek. A határkerüléskor avatják fel az újoncokat, vagyis azokat a fiatalokat, akik először mennek határkerülni, és a fiatal menyecskéket. Nyírfavesszővel a hátuljukra vernek. „Egészséggel viseljétek” – mondják. Nyárádremetén az egyházi processzióként megélt határkerülést a kommunista hatalom sem tudta betiltani, minden évben megtartották a határbeli körmenetet.

Az 1990 óta eltelt években kiterjedésének, jelentésbeli gazdagodásának, a résztvevők megfiatalodásának lehetünk tanúi. Erre a napra hazajönnek a faluból eltávozottak nemzedékei, hogy az otthoniakkal közösségben ünnepel-hessenek.

A Közép-Nyárádmente református és unitárius falvaiban és Kis-Küküllő havadi mellékvölgyében nem egyházi processzióként kerülték meg a falu határát húsvét hajnalán. A határkerülő menetben csak férfiak és legények vettek részt. Az esemény levezetésére tisztségviselőket választottak: királyt, ítélobíró, csapómestert, oldalvédőket és se-reghajtókat. Királynak általában idős, tekintélyes embert választottak, maguk fölé emelték és háromszor kiáltották: Királyt emelünk, / Papot szentelünk, / Adj uram áldást, / Bort, búzát, törökbúzá. A király a többi tisztségviselővel együtt szabályokat, törvényeket állapított meg a megszó-lításra, a viselkedésre, és ezeket senkinek sem volt szabad áthágnia. Aki hibázott, annak megcsapás járt. A király parancsolt, az ítélobíró ítelt, a csapómester csapott a hibázó hátulsó felére. A legtöbb megcsapást a fiatal legényeknek kellett elszenvedniük, akik először vettek részt a határkerülésben. Őket előre küldték, hogy keressék meg a falu határait jelző halmokat, a határhompokat, és ott tüzet gyűjt-sanak. A menet ellenőrizte, jó helyre rakták-e a tüzet, és mindenféle kifogást emeltek. Az oldalvédők megragadták a suhancokat, és kezüknél-lábuknál fogva odaverték farukat

a határhompokhoz, miközben többször kiáltották: „Emlékezzél, hogy itt van a határ.” A hármashatárhompoknál több falu határkerülő menete találkozott. Amelyik csapat előbb ért oda, megtehetette, hogy - tréfásan - elfoglalja a határhompot. Ekkor határvitatkozás, szópárbaj kezdődött. Ez a játékszerűség akkor sikerült jól, amikor a szomszéd falvak legtudálékosabb öregjei mérték össze furfangbeli képességüket.

Ezekben a falvakban egy középkori európai jogszokás, a megcsapás épült be a határkerülésbe. Jogi gyakorlat volt, hogy birtokadományozáskor vagy örökléskor a birtok határait így módon rögzítették az emlékezetben. Határkijárást, a határjelek megújítását pereskedések alkalmával is elrendelhették, de évente - általában húsvétkor - végigjárták a falu határait, megújították a jeleket, és a fiatalok emlékezetébe vészték azok hollétét. E régi jogszokás helyi alakulását, népszokássá válását bizonyítja az egykori székely széki közigazgatási vezetők évenkénti választása a határkerülés ceremóniájának levezetésére, mintegy a törvényes határkijárást utánozva. A faluközösség nemcsak a határok pontos ismeretét nyújtotta át a felnövő nemzedéknek, hanem a termőföld megbecsülését, a munka és rend szeretetét, az összetartozás érzését. A határkerülésben a fiataloknak kötelezően részt kellett venniük, próbákat kellett kiállniuk. A megcsapásos felavatásnak nemcsak birtokjogi, hanem sokkal szélesebb társadalmi jelentősége is volt: a felavatott fiatalok megkezdheték a legényéletet. Ugyanilyen szerepe volt Gyulakután és környékén a tavaszi csorgóújításnak is.

A határkerülésnek ez a formája a legtöbb faluban az ötvenes-hatvanas években megszűnt. A tulajdonképpeni határkerülés megszűnése nem jelentette az egész szokáskör elhagyását. Közösségi funkcióját a *fenyőágazás* (virágözás), az öntözés és hajnalozás viszi tovább. A fenyőágazást és öntözést a besorozott legények szervezik, ők a közösségi ünnep ceremóniamesterei. Régebben a határkerülés után, napjainkban húsvét szombatján éjszaka a kapukra szegzik az előkészített fenyőágakat. Falvanként változik, hogy melyik házra, milyen ág kerül. Szentháromságon például a leányos házakhoz tetőágot (fenyőcsúcsot) tesznek, ahol nincs leány, oda oldalágot. A legény külön is ajándékozhat szalagokkal díszített fenyőt a szeretőjének. Fenyőágakkal díszítik a középületeket, templomokat, még a malmokat is. A zöld ágak szimbolikája azt sugall-

ja, hogy az egész teremtett világ részese a húsvéti feltámadásnak, újjászületésnek. És mindenki a közösség tagja, mindenkinek kijár a köszöntés. Az értékrendben legelsők a leányok, övük a legdíszesebb, legnagyobb fenyőág. Az öntöző, hajnalozó menet zeneszóval házról-házra jár. Régebben húsvét másod napján hajnalban indultak, az elmúlt évtizedekben (amikor húsvét hétfője nem lehetett munkaszüneti nap) már ünnep első napján megkezdik. Rigmussal köszöntik és megöntözik a háziakat, megtáncoltatják a leányokat és asszonyokat. Régente sajtárból locsoltak vizet, napjainkban egyénileg, kölnivel öntöznék. A háziaktól adományokat gyűjtenek: tojást, szalonnát, kalácsot, bort és pénzt. A természetbeni adományokból este közös mulatságot (rántottázást) rendeznek, a pénzből pedig fedezik a kiadásokat. Ebből az ünnepi, felköszöntő szokásból sem hiányoznak a színjátékszerű, sőt, komikus mozzanatok. A menetnek minden faluban állandó szereplője egy álarcos figura, némelyikben több is. A neve: hamubotos, hamubutykás, kardos, kókós, húsvéti bolond. Öltözete fehér ing, fehér alsónadrág, papundekliből vágott, festett álarc, két oldalán szalagokkal. Derékszíján kolomp lóg, kezében rúdra kötött hamus tarisznyát vagy kardot tart. Ő vezeti a hajnalozó-öntöző menetet, vigyáz a rendre, kinyitja a kapukat. Futkorászik, ijesztget, elkergeti a bámszékodó gyermekeket. A lemaradó legényeket visszarendeli a sorba. A hamubottal minden rendetlenkedőt megcsaphat, a kardos még a piros fakardját is használhatja. Őt viszont elakaszthatják, leönthetik vízzel, mindenféleképpen csúfolhatják. A legfontosabb az, hogy minél több legyen a nevetnivaló. A hamubotosok mostanában megszelídültek, dekoratív figurává, a felköszöntő szokás élő kellékévé váltak. Rigmányban csak azok a férfiak és legények vehetnek részt a csoportos öntözésben - itt kántálásnak nevezik -, akiket néhány botütéssel, megcsapással úgymond „felszentelnek”. A kántáló menetben ugyanazok a szabályok érvényesek, mint az egykori határkerülő menetben. Míg a házak előtt, az udvaron a felköszöntés és adománygyűjtés ismétlődő szertartása folyik, addig az utcán a botolás spontán színjátéka zajlik. Az utolsó háznál összeszedik a botoló pálcákat, és elteszik jövőre. A kántálás folytatásaként templomba mennek, majd várja őket az adományokból készült hatalmas rántotta, a közösségi lakoma, és este a húsvéti bál.

Véres Enikő

Húsvét éjjelén

Megnyílt a cserepes föld, forró szél fészíti.
Kortalan vonulása az örökkévalónak,
Sátraiban gyülekezve tisztulás csordul,
Fényesen gyolcsban, büntelenül.
Szabad-e isten nélkül így pogányként élni?

Emberré lett isten kegyelemével tanulni!
Tanulni szép sorsunknak az örömet.
Nyíló sebeiből harsan fel az eszmélés,
Fényesen gyolcsban, büntelenül.
Szabad-e isten nélkül így pogányként élni?

Szabadulásunk napja, egy a dolgunk hinni!
Új tavaszunk égő imái felszakadnak,
a menny ódon poros, bíbor kárpitján,
Fényesen gyolcsban, büntelenül.
Szabad-e isten nélkül így pogányként élni?

Szolgái lettünk az örömtelenségnek,
Irgalmatlan gyilkosai az értelemnek,
Akar-e még valaki testvérként szeretni,
Fényesen gyolcsban, büntelenül?
Szabad isten segits, minket emberként élni!

Rábai Attila

Közösségteremtés, hagyományörzés – erdélyi módra Dunavarsányban

A dunavarsányi erdélyi közösség története vasárnap, a 2004. december 5-ei népszavazás napján kezdődött. Az aznapi istentiszteleten Dr. Bóna Zoltán lelkész és Demeter József szászrégeni református lelkipásztor közös igehirdetése a testvéri szeretetről felért egy kortesbeszéddel a magyar nemzeti egység mellett.

Sajnos estére már tudtuk, hogy az érdektelenség elmosta a határon túli és anyaországi testvéreink legszebb reményességét a trianoni sebek begyógyításáról még itt, városunkban is.

A Dunavarsányi Erdélyiek Baráti Körét a kettős állampolgárság megadásának lehetőségére kiírt népszavazás sikertelen volta hívta életre, hiszen többen úgy éreztük, valamit tennünk kell, hogy összetartsuk az itt élő erdélyi származásúakat.

Célunk még az is volt, hogy megismertessük a dunavarsányi lakosokkal a köztük élő, elszakított területekről érkezett honfitársaik szülőföldjét, tájegységeinek sajátos, magyar kultúráját és hagyományait, hiszen amit ismerünk, az már nem lehet érdektelen számunkra, azért bizonyos értelemben felelősséget lehet, sőt kell vállalni.

Megalakulása óta a Baráti Kör rendszeresen tartja havi összejöveteleit, kulturális esteket rendez meghívott előadóművészekkel vagy saját kútforból összeállított kiselőadásokkal, amelyeken egy-egy erdélyi tájegység kulturális, természeti bemutatása mellett alkalom nyílik a terített asztal melletti meghitt beszélgetésekre és táncos mulatságra, ugyanakkor rendhagyó eseményeken való részvételre is sor kerül, mint a verőcei „Erdélyország az én hazám” fesztivál, az Erdélyből elszármazottak világtalálkozója keretében évente megtartott nyári táborra.

A Baráti Kör városunk újonnan létrehozott Trianon Emlékparkjában elsőként állított mementót: Wass Albert író-költő emlékéti kopjafa és a Szalárd patakjából származó szikladarab őrzí, hagyományörzésként pedig tagjaink egy része alakította meg a dunavarsányi magyar néptáncsoportot is.

A farsangi mulatságokat a Baráti Kör januári bálja nyitja városunkban, melyre a szomszédos településekről is érkeznek már mulatni vágyó barátok, s immár harmadik éve nagy népszerűségnek örvend ez a rendezvényünk.

Köszönet és hála illeti a Soli Deo Gloria Közösséget, amely nyitott volt irányunkban, és befogadta falai közé a rendezvényeinket, és helyet biztosít az idén februárban egyesületté alakult Erdélyi Baráti Körünknek.

Egyesületünk eddigi tevékenységét bővíteni akarjuk, a kulturális estek és a hagyományörző népművészeti bál megrendezésén kívül népművészeti szakkör indításával és fenntartásával gyermekek és fiatalok részére, az erdélyi táncok, énekek és muzsika bemutatásával, a magyarországi és erdélyi, kárpát-medencei, valamint egyéb határon túli magyar kulturális és néprajzi emlékek folyamatos gyűjtésével és rendszerezésével, az érdeklődő közönség számára hozzáférhetővé tételével. A dunavarsányi gyermekek és fiatalok erdélyi táboroztatása, erdélyi gyermekek és fiatalok dunavarsányi táboroztatása is dédelgetett terveink között szerepel. A Dunavarsányi Erdélyiek Közhasznú Egyesületének tagjai a zsoltár szavaival vallják, hogy „Tebenned bízunk eleitől fogva” - kitűzött céljaink, terveink megvalósítása nem sikerült volna és a jövőben sem sikerülne a Teremtőnk megerősítő segítségével nélkül.

Legközelebbi, május 12-ei rendezvényünkre, augusztusi erdélyi kirándulásunkra és jövőbeli tevékenységünkre is reméljük és kérjük az áldását, és szeretettel hívunk mindenkit továbbra is körünkbe és rendezvényeinkre.

*Veres Enikő
elnök*

Dunavarsányi Erdélyiek Közhasznú Egyesülete

Jótekonysági kulturális est meghívója a hátoldalon.

Mit jelent meghalni?

„Egy-két pillanat még,
s óhatatlanul
mind a gond, a kétség
semmivé fakul,
mert a rózsakertben,
földi lét felett,
Jézussal szüntelen
beszélgethetek.”

(Kierkegaard, dán filozófus, teológus sírfelirata)

Egy felmérés szerint érett korunkig csak ritkán jut eszünkbe a halál. Többnyire olyankor gondolunk rá, ha elveszítünk magunk is valakit, vagy szeretteink, ismerőseink között akad, akit ilyesmi fenyeget. A 40-60 éveseknek azonban már csaknem a fele gyakorta foglalkozik gondolataiban az élet véges voltával. Hatvan év felett pedig minden második ember számol saját halálával. Az pedig természetes, hogy a hetvenen túliak döntő többségének napi gondolatai az élet végével kapcsolatosak. Sokan félnék tőle, de az sem ritka, hogy az idős, kiszolgáltattot, netán beteg ember szinte vágyik rá.

Húsvét közeledtével, amikor is a karácsonyi Kis Jézusból férfivá érett Isten fiú kereszthalált vállalt érettünk, bűnös emberekért, azért, hogy egykoron majd boldog, békés örök életet nyerhessünk, nem tehetjük meg, hogy a statisztikával szembemenve, akár érett korunk előtt ne gondolnánk a halálra.

A pszichológia új ága, a thanatológia, amely a haldoklással, halállal és a gyászsal összefüggő lelki megnyilvánulásokat kutatja, kiterjed többek között a fájdalom és a félelem megélésének érzéseire is. A német halálkutató, *Johann Christoph Hampe* egyik könyvében olyan emberek vallomásait foglalja össze, akiket haldoklásukból visszahoztak, így közölni tudták azt, amit az élet és halál mezsgyéjén megtapasztalhattak. A könyvben bemutatott elbeszélések számos pontban annyira megegyeznek egymással, hogy lényegi eltérést alig fedezhetünk fel bennük. Akik elmondták élményeiket, állandóan bizonyos szégyenérzettel küszködtek; a visszatért ember annyira meghatódott és boldog a „testen-kívülség” állapotában tapasztaltaktól, hogy úgy érzi, ha szavakba öntené, csak lerombolná az élményt. Akik viszont elmondják történeteiket, azt szeretnék, hogy az ő „meghalásuk” új élethez segítsen minket. A visszatértek gyakran azt mondják, hogy nem tudnak a megtapasztaltakról beszélni. „A paradicsomban voltam, miért hoztatok vissza?” – kérdik szemrehányóan, és nem tárják fel, hogy a hangok hallásán kívül milyen beszélgetések zajlottak. Ők, akik egyszer vagy többször már majdnem elmentek ebből a bűnös földi létből, bepillantást nyerhettek a paradicsomi állapotokba, énjük felfoghatatlan távolságba jutott, feladták akaratukat, ellenkezés nélkül lemondtak hatalmukról. A keresztény-keresztyén tanítás szerint a teremtmény végső célja, hogy Teremtőjéhez akar tartozni.

Továbbá érdekes – és jelen írásban említésre méltó –, hogy a meghalás-élmények közléseiből az is kiderül, hogy a meghalás eseménye egyáltalán nem keserű akkor, ha a haldoklóknak sikerül eljutniuk a beteljesedéshez. Az elbeszélők világosan értésünkre adják, hogy amíg a testen kívül voltak, **megszűnt a fájdalom**. Az tehát előítélet, hogy a meghalás testileg fájdalmas – kivéve az öngyilkosságot –, mert egyes kutatók arra a megállapításra jutottak, hogy ebben az esetben a meghalással fizikai fájdalom is párosul. Jóllehet, szeretteink végső tusáját látva kegyetlennek és rossznak nevezhetjük a meghalást, de a kutatók állítása szerint a haldokló valójában nem szenved, mert a testben lejátszódó folyamatok érzékelése a nullára süllyed, az érzékek eltompulnak, az öntudat kihagy, amint erről egyesek beszámolóikban vallottak is. A meghalás szakaszába jutni kifejezetten annyit jelent, mint megszabadulni a testi kínoktól. Ha az ember halálszönyának és halálfélelmének lényege a fizikai fájdalomtól való félelem, akkor nyugodt lehet. Az életben sokkal több fájdalmat viselünk el, mint a meghalásban. Gondoljunk csak a testi fájdalomnál sokkal rosszabb lelki fájdalmakra, amelyeket mi, emberek egymásnak szüntelenül okozunk. Egy másik tanulmány 4200 meghalás-esetről számol be, amelyekben Julius Bahle szemtanúként elbeszélése alapján arra a következtetésre jut, hogy a meghalás kifejezetten szép és felszabadító tapasztalatot kínál. Ez arra is bizonyítékkal szolgál, hogy a meghalás nemcsak a testi fájdalmakat szünteti meg, hanem az embert sok kegyetlen lelki kintól is megszabadítja, amelyek életében gyötörték. Mindez az átszellemülés jeleként mutatkozik a halott arcán. A Biblia utolsó fejezetében új égről és új földről szól, ahol „letöröl Isten minden könnyet a szemükről, és halál nem lesz többé, sem gyász, sem jajkiáltás, sem fájdalom nem lesz többé, mert az elsők elmúltak.” (Jelenések könyve 21. rész 4. vers)

Finom, fennkölt hangzást és éneklést is hallottak a visszatérők. Lépéseket hallottak és szép, fenséges gondolatok árasztották el őket. Sokan úgy érezték, hogy valaki hívja, viszi és vigasztalja őket. De ezeket a gondolatokat, a párbeszédet nem tudták visszaadni. Vajon a beszélgetés csak ezután következne, a küszöbön túl? Azt az ismeretet, hogy a Megváltóval a „rózsakertben” beszélgethetünk, a meghalás-tapasztalatok és a visszatértek még nem tárták fel. Tehát még mindig nem tudhatjuk, hogy mi következik a meghalás „után”. Ezért nagyon fontos, hogy ki, mennyire ismeri a keresztény-keresztyén hitet, mennyire hisz az örök életben, a feltámadásban. Amit ugyanis az elbeszélők, pszichológusok és kutatók segítségével a meghalásról tudhatunk, az nem mentesít minket az alól a teher alól, hogy higgyünk az új életben, amelyről most csak úgy tudunk beszélni, mint az Istennek való közösség valóságáról.

Boldog húsvétot és a meghalás utáni feltámadásba vetett hitet kívánok!

Szilvay Gabriella

(Johann Christoph Hampe:

A meghalás egészen más c. könyve alapján)

Petőfi Sándor 1848 márciusában érezte az alábbi versben leírtak fájdalmas tartalmát. Sokan vannak ma is, akik ezt érzik: bennünket, magyarokat nem akarnak megérteni. Velünk kritikusak, másoknak mindent elnéznek a világ ilyen-olyan hatalmaságai. Sajnos súlyos tények igazolják, hogy ez az életérzés nincs messze a valóságtól. Ugyanakkor a Petőfi káros megoldás a XXI. században már a gondolat szintjén sem működik. Történelmi helyzetünkben egyet azért tehetünk: az egyik kezünkkel keresünk egy másik magyar kezét, amit megszorítunk, a másik kezünkkel pedig keresünk egy jó szándékú szövetségest Keleten, Nyugaton, Északon és Délen. S ha ezt megteesszük, csoda fog történni. Bárcsak megpróbálnánk.

MAR MINEKUNK ELLENSEGUNK...

Már minékünk ellenségünk
Egész világ, látom én;
Szegény magyar, be magad vagy
Ezen a föld kerekén!

Akivel mi megosztottuk
Asztalunknak ételét,
Ruháinkat, hajlékunkat:
Éhenkórász volt elég.

Aki hozzánk jőne mostan
Bajainkat osztani,
Aki velünk kezét fogna:
Nincs barát, nincs atyafi.

No de semmi, jó az isten,
Ugy lesz, ahogy lenni kell:
Hagyjanak el! csak magunkat
Mi magunk ne hagyjuk el.

És mi nem hagyjuk magunkat,
Míg lesz egy kéz és egy kard;
Fogadom azt, hogy megbánja,
Aki bántja a magyart!

Hosszu a mi türelmünk, de
Ha egyszer kifakadunk,
Akkor aztán hosszú ám és
Rettentő a haragunk.

Tudhatják az ellenségink,
Mint viselünk háborút,
Ha pedig már elfeledték,
Jól van, majd eszökre jut.

Úgy elütjük-verjük oket,
Ha türelmünk megszakad,
Hogy magunk is megsajnáljuk
Szegény nyomorultakat!

A húszas évek Erdélyében sokakban megfogalmazódott az az érzés, hogy ott nem boldogulhatnak, hogy új hazát kell keresniük jobb esetben az akkori Magyarországon, vagy egészen távoli vidéken. Ez az érzés fájdalmasan, életesen van jelen elsősorban a fiatal szakemberekben és értelmiségiekben. Életük megoldását legtöbbször abban látják, ha máshol keresik kenyerüket, és máshol élnek életüket. Természetesen a szabadság fontos dolog, hogy mindenki oda költözhessen és ott élhessen, ahol akar. Ezt nem lehet senkitől elvitatni. De sajnos azt sem lehet megváltoztatni, hogy az ember csak „ittthon van otthon”. Ezt az egyszerű igazságot nagyon meg kell fontolnia minden magyar kultúrával, magyar szívvvel, magyar nemzetudattal rendelkező, ugyanakkor gazdasági okokból elvágódó léleknek. Reményik Sándor verse ehhez a tünődéshez ad jó municiót.

EREDJ, HA TUDSZ!

Eredj, ha tudsz...
Eredj, ha gondolod,
hogy valahol, bárhol a nagy világon
könnyebb lesz majd a sorsot hordanod.

Eredj...
szállj, mint a fecske délnek,
vagy északnak, mint a viharadár,
Magasából a mérhetetlen égnek.

Kémszél a pontot,
Hol fészekrakó vágyaid kibontod.

Eredj, ha tudsz.
Eredj, ha hittelen
Hiszed: a hontalanság odakünn
Nem keserűbb, mint idebenn.

Eredj, ha azt hiszed,
Hogy odakünn a világban nem ácsol
A lelkedből, az érző, élő fából
Az emlékezés új keresztekét.

A lelked csillapuló viharának
Észrevétlen ezer új hangja támad,
Süvít, sikolt.

S az emlékezés keresztfáira
Téged feszít a honvágy és a bánat.

Eredj, ha nem hiszed.
Hajdanában Mikes sem hitte ezt,
Ki rab hazában élni nem tudott
De vállán égett az örök kereszt
S egy csillag Zágon felé mutatott.

Ha esténként a csillagok
fürödni a Márvány-tengerbe jártak
Meglátogatták az itthoni árnyak.
Szelíd emlékek: eszeveszett hordák

A szívét kitepték.
S hegyeken, tengereken túlrá hordták...

Eredj, ha tudsz.
Ha majd úgy látod, minden elveszett
Inkább, semmint hordani itt a jármot,
Szórd a szélbe minden régi álmod,
Ha úgy látod, hogy minden elveszett
Menj öserdőkön, tengereken túlrá
Ajánlani fel két munkás kezét.

Menj hát, ha teheted.
Itthon maradok én!
Károgya és sötéten,
Mint téli varjú a száraz jegenyén.

Még nem tudom,
Jut-e nekem egy nyugalmas sarok,
De itthon maradok!

Leszek örlő szű az idegen fában,
Leszek az alj a felhajtott kupában,
Az idegen vérben leszek a méreg,
Miazma, láz lappangó rút féreg,
De itthon maradok.

Akarok lenni a halálharang,
Mely temet bár, halló fülekbe cseng
És lázít: visszavenni a mienk!
Akarok lenni a gyújtózsínór,
A kanóc vége, lángallobbant vér,
Mely titkon kűszik tíz – száz évig

Hamuban, éjben.
Míg a keservek löporához ér.
És akkor...!

Még nem tudom:
Jut-e nekem egy nyugalmas sarok,
De addig, varjú a száraz jegenyén:
En itthon maradok!

Városunk vendége András

Andrew Lincoln 25 éves Maryland-i, USA-beli fiatal-ember Dunavarsányban fogja tölteni az elkövetkezendő hónapokat. Apai ágon Abraham Lincolnt, az Egyesült Államok mártírsorsú 16. elnökéig ismeri a családfáját. Anyai ágon gyökerei szatmári és kárpátaljai földbe nyúlnak vissza. András ezeket a gyökereket keresi, és ezekből kíván új hajtásokat és gyümölcsöket élete számára. Ezért tölt velünk és másokkal több, mint fél esztendő, hogy barátokat szerezzen, magyarságában épüljön, nekünk pedig egy kicsit az amerikai kultúrát hozza el. András jól beszél magyarul, de természetesen az interjúban a nyelvi hibákat kijavítottuk. Fogadjuk őt nagy szeretettel. (A szerk.)

Kezdjük a magyar származásoddal!

A nagymamám magyar, a családja kelet-Magyarországról való. A dédanyám Jánkon élt, ma „Jánkmajtis” a település neve. A dédapám Palló nevű faluban élt. Ez a település ma Ukrajnában van, Ung megyében.

Mikor és hogyan találkozta magyar származásoddal először?

Nagyon örülök ennek a kérdésnek. A dédanyám – Bódi Ju-

lianna – meghalt, amikor 6 éves voltam. A temetése nyugat-Pennsylvániában volt. Marylandban élünk, szóval autóval csak 4 órányira onnan. Természetesen elmentünk a temetésre. A temetés után, vagy az előtt – fogalmam nincs, mivel csak 6 éves voltam – vásárolni mentünk. A bolt abban a kis faluban van, ahol a dédanyám élt. A legtöbb ott élő ember magyar származású volt. A boltban az anyám „András”-nak szólított és ezt kérdezte angolul: „What are you doing?” (Mit csinálsz?) A magyar pénztáros hallotta ezt, és természetesen megkérdezte anyámtól: „Ön magyar?” Anyám angolul válaszolta nekik, hogy: „Igen magyarok vagyunk, ez a fiam András.” A pénztáros rám nézett és ezt mondta angolul: „A neved magyar!” Aztán anyám elmagyarázta nekem, hogy mit jelent az a szó, hogy „magyar” és mit jelent, hogy mi magyarok vagyunk. Akkor kezdtem először gondolkodni a magyar származásomon. Ez a legkorábbi emlékem erről.

Mitől lett fontos a magyarságod, hiszen csak negyedrészen vagy magyar?

Hmmm, jól érzed, hogy nagyon fontos nekem a magyarságom – ezért is vagyok itt! Azt vallom, hogy ha valakinek legalább egy rokona van, akinek más az anyanyelve, akkor azzal az ő anyanyelvén kell beszélni. Nekem még van ilyen rokonom, a nagymamám meg a testvére, András. A nagymamám 10 éves koráig nem beszélt angolul. Magyar az anyanyelve. Ez az első, ami miatt fontos lett nekem a magyarságom. A másik ok az volt, amit a dédapámról hallottam. Nevezetesen, hogy a dédapám azért ment Amerikába, hogy amit ott keres, azt visszaküldje a családjának, amelyik Magyarországon maradt. Mindent, amit ismert Magyarországon, ott hagyott azért, hogy a családjának jobb élete legyen. Ma sem felejtí senki ezt a történetet a családjunkban. Ezért még mindig fontos nekünk a magyar származásunk, és ide vezethető vissza az én magyar érdeklődésem és kötődésem is. Az életemben sok magyar vonatkozású eseményen mentem át már Amerikában is, amikor kisfiú voltam. Ezért ismerek néhány magyar ételt, táncot, dalt stb. Igaz, hogy csak negyedrészen magyar a vérem, de ez egy nagyon erős és fontos negyed. A másik háromnegyed származásom skót és angol. Ők régebben, a 18. században jöttek Amerikába. Természetesen az „amerikai” származásom is fontos, de a magyar másként.

Mit vársz a hosszabb magyarországi tartózkodásodtól?

Az elkövetkező hónapokban Budapesten és Dunavarsányban fogok élni. Így megismerhetem a nagyvárosi és a vidéki életet is. Tovább fogok tanulni a magyar gyökereimről, hogy hogyan éltek az őseim. Persze szeretném a magyar nyelvtudásomat is javítani. Azt remélem, hogy egyre könnyebb lesz magyarul beszélnem. Általában szeretném azt, hogy minél többet tudjak Magyarországról, és minél jobban értem a magyarságot, a kultúrát, a szokásokat és a magyar emberek életét.

Mondj valamit a keresztyén hitedről!

Szerintem ez egy bonyolult téma. Az életünkben mindig találkozunk szép és jó, valamint bántó és rossz dolgokkal. Ha látom a naplementét, vagy ha hihetetlen csoda történik velem, úgy érzem, ki kell fejeznem, hogy mennyire hálás vagyok ilyenkor Istennek. A keresztyén hitemen keresztül tudom kifejezni ezt az érzést. Ha pedig valami rossz történik velem, akkor sem veszítem el a reményemet és türelmemet, és ez a keresztyén hitem miatt van. Mindkét szülőm református lelkész, de nem ezért vagyok hívő. Saját belső érzésem ez. Ezzel mindenki maga szembesül, és mindenki maga dönti el, hogy miként válaszol erre az érzésre.

Konkréten mit szeretnél tenni, amíg Magyarországon vagy?

Izgatottan várom, hogy meglátogassam a gyönyörű magyar városokat: Debrecen, Győr, Szeged, Pécs, Miskolc. Alig várom, hogy meglássam a Balatont! Nagyon várom a nyarat! Szeretnék barátkozni, bulizni, kirándulni, fagyizni...

És természetesen a lehető legintenzívebben részt kívánok venni Dunavarsány közösségi életében. Meg szeretnék ismerkedni mindenkivel. Szeretnék amerikai népdalt tanítani, bármiben segíteni, építkezni, evezni. Nem hiszem, hogy unatkozni fogok. A dédszüleim szülőfalvait is fel szeretném keresni.

Hogy kerültél kapcsolatba Dunavarsánnyal?

Nagyon szerettem volna Magyarországra jönni, itt élni, hogy személyesen éljem meg a magyar kultúrát, életformát. Kapcsolatokat kerestünk. Édesanyám az egyik budapesti Rotary klubnál is érdeklődött. Ott azt tanácsolták, hogy írjunk dr. Bóna Zoltánnak, aki Dunavarsány református lelkésze. Megkeresésünkre följánlotta segítségét, és egyben meg is hívott azzal, hogy Dunavarsányban sok és sokféle önkéntes munkalehetőség van. Így történt, és így vagyok most itt.

Isten hozta Andrást Dunavarsányban. Kívánjuk, hogy legyen sok barátja és sok szép élménye!

„Dicsérjétek az Urat... dicsérjétek dobbal és tánccal, dicsérjétek fuvolával és gitárral!”

(zsolt.148,1)

Most elsősorban a zenéről fogok mesélni, bár akik ismernek, tudják, hogy a tánc sem áll távol tőlem. Elnézést, még be sem mutatkoztam: Kun László vagyok, sok mindennel foglalkozom; elsősorban egyetemi tanulmányaimat végzem a Semmelweis Egyetem Általános Orvosi Karán Budapesten. Emellett sokat táncolok, cserkészkedem a 724. Kossuth Lajos csapatban, és végül, de nem utolsósorban kántorkodom a dunavarsányi református gyülekezetben.

Hogyan is lettem én a kántor? Nem egy tisztségről vagy munkáról, beosztott feladatról van itt szó, és a vasárnap délelőtti felkelések és útnak indulások a Kolozsvári utcába egyáltalán nem emiatt történnek! Sokkal inkább egy magát keresztyénnek valló fiatalember hitének gyakorlása céljából, aki 10 óra előtt pár perccel látva és hallva, hogy senki nem ül az orgonánál, szerény zongoratudásával megpróbálja kisegíteni a gyülekezetet, és ha nem is tökéletesen, de nagy igyekezettel, szívesen próbálja lekísérni az orgonával az énekeket. Természetesen a zenei előképzettség jól jött, amihez a legjobb táptalaj a családom volt. Apai nagyszüleim híresek voltak muzikalitásukról! Nagyapám zenetanár és kántortanító volt, nagyanyám óvónő, aki olykor hegedűszóval vezényelte sorba a gyermekeket. A tőlük kapott tehetséget nővéremmel mindketten örököltük édesapámon keresztül, aki nem is tudom, melyik hangszerezen játszik jobban a zongora, a gitár és a harmonika közül. Így hát nem is volt kérdés, hogy testvéremmel együtt mindketten énektagozatos általános iskolába, sőt már zeneoviba is jártunk, később pedig az Erkel Ferenc Zeneiskolában kezdtük tanulni a nagy fekete-fehér pepita billentyűs hangszer rejtelmeit. Nővérem később tovább is kamatoztatta zenei tudását a Liszt Ferenc Zeneművészeti Egyetem ének tanár, ének művész karának elvégzésével. Én pedig a megszerzett tudásomat próbálom talán a legjobb

helyen kamatoztatni a vasárnapi orgonálások alkalmával. Ahhoz, hogy ott legyek a klaviatúránál, a gyönyörű, hatalmas hangszer mögött, nemcsak a zenei előképzettségre volt szükség. Hálás vagyok a családomnak, akik kisgyermek korom óta elvittek a templomba, megkereszteltettek, majd a konfirmáció alkalmával én magam is megerősíthettem hitemet! Apai ágon reformátusok voltak az őseim, nővérem teológiai diplomát is szerzett, keresztszüleim pedig református lelképásztörök kis városunkban, és a gyülekezetünkben. A régóta templomba járók szeme előtt nőttünk fel barátaimmal, éltünk meg sok szép élményt a templomi közösségekben, az egyház segítségével fenntartott cserkészcsapatban; kirándultunk, emlékeztünk őseinkről, ünnepeltünk, zenéltünk, ettünk-ittunk nagyokat, közösen énekeltünk rengeteget, és megismerkedtünk olyan emberekkel, akikkel egy dolog biztosan közös bennünk, az Istenbe vetett hitünk és bizodalunk! Ez sokszor engem is átszított egy-egy keményebb helyzetben, akár egy esős éjszakai partyan a cserkészekkel, akár egy nehéz vizsgán, vagy az izgalmakkal teli első kántorizálás alkalmával a templomban. Szerencsére végül mindig sikerült átlendülnöm a holtponton, hol a zenével, hol a barátokkal, de legtöbbször a prédikációk adta bibliai tanítással, mely segít a felismerésben, hogy olyan komoly gondunk igazából sosem volt!

Én szerencsés, pontosabban hálás vagyok, hogy ezt az érzést magaménak tudhatom és remélem, hogy ezt rajtam kívül minél többen meg tudják tapasztalni. A jövőben ezért továbbra is mindent megteszek, hogy orgonamuzsikámmal hozzájáruljak és segítsek ennek az élménynek a megélésében! A gyülekezet minden tagjának és e csodálatos új hírlap olvasóinak kívánok áldást, békességet!

Kun László Károly

A cserkészzet a világ legnagyobb ifjúsági mozgalma

melynek a dunavarsányi 724. számú Kossuth Lajos Cserkészcsapat is tagja. Cserkészzetünk célja, hogy a társadalmat életrevaló, elkötelezett és felelős polgárok alkossák. „Learningbydoing” – hangzik a mottónk, hogy önmaguk nevelése által Isten, a Hazánk és az Embertársaink felé közeledjünk.

Valamennyi programunkban igyekszünk jelmondatunkat érvényre juttatni. Így veszünk részt aktívan a nemzeti és az egyházi ünnepségeken, szervezünk állótábort, kirándulást, síelést és vízi túrát. Ennek szellemiségében gondozzuk jószágainkat és tanulunk lovagolni.

Miért érdemes cserkésznek lenni? Lord Baden Powel, a cserkészzet alapítója ezt üzeni:

Hiszem, hogy az Isten azért küldött bennünket erre a gyönyörűsége világra, hogy boldogok legyünk, és élvezzük az életet.

Csak hogy a boldogság nem a gazdagságból születik, sem a karrierből, sem pedig a csalóka vágyak beteljesüléséből.

A boldogsághoz vezető út saját egészségeteken és kitartásotokon át vezet.

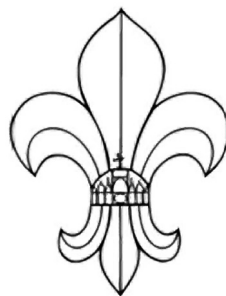
Legyetek hasznosak...

Ám a végső örömet a másik embernek nyújtott boldogság által érhetitek el.

Igyekeztek kicsit jobbnak hagyni magatok mögött a földi életet, mint ahogy kaptátok...

A cserkészzel igazán hasznosak tudunk lenni!
Jó munkát!

Dr. Csobolyó Eszter

Az Isten Szolgálatában Református Missziói Alapítvány

ezúton is köszönetet mond mindazoknak, akik 2010-es személyi jövedelemadójuk 1 %-ával alapítványunk és alapítványunkon keresztül a református gyülekezet, a cserkészcsapat és a SoliDeoGloria Közösség által szervezett dunavarsányi hitéleti, ifjúsági, szociális, kulturális és missziói munkáját segítették elő.

A javunkra történt rendelkezések kapcsán 241.384 Ft-ot fordíthattunk a fent említett szolgálatokra. Isten áldja meg a rendelkezők javunkra történő döntését.

Tisztelettel kérjük, és bizalommal várjuk továbbra is a fent említett szolgálati területek anyagi támogatására a 2011-es személyi jövedelemadójuk 1 %-ának szíves felajánlását.

Adószám: 19178123-2-13

Kuratórium

A Magyarországi Református Egyház

helyi gyülekezeteként ezúton is köszönetet mondunk mindazoknak, akik 2010-es személyi jövedelemadójuk 1 %-ával a Magyarországi Református Egyház ifjúsági, szociális, kulturális és missziói munkáját segítették elő.

Mint ismeretes, az így felajánlott összeg országos egyházunk (tehát nem dunavarsányi) fontos bevételi forrása, amelyet egyebek mellett a fenti célokra fordít, és így folytatja azt a több mint fél évszázados magyar kultúrát és magyar nemzetet szolgáló tevékenységét, amelyet minden történelmet szerető ember ismer és elismer.

Tisztelettel kérjük, és bizalommal várjuk továbbra is a fent említett országos református szolgálati területek anyagi támogatására a 2011-es személyi jövedelemadójuk 1 %-ának szíves felajánlását.

Technikai szám: 0066

Presbitérium

Vallásszabadság és egyházi jogállás

A vallásszabadság mibenléte és érvényesülése kiemelkedő jelentőséggel bír a hazai és a nemzetközi politika és közélet különböző szinterein. Helyes, hogy ez így van, hiszen a demokrácia olyan érték és feladat, ami minden jóakarató ember javát szolgálja, és demokrácia vallásszabadság nélkül aligha képzelhető el.

Az állam és a vallási közösségek kapcsolata, különösen az egyházi jogállás ugyancsak olyan téma, amely az egész társadalom életét befolyásolja világnézeti vagy egyéb hovatartozásra tekintet nélkül. E két kérdéskör vitathatatlanul kapcsolatban áll egymással, mindazonáltal szükséges, hogy elhatároljuk őket egymástól. Ennek szükségességét a közelmúltban megalkotott és hatályba lépett „egyházi törvény”¹ körül kialakult politikai-közéleti viták és megnyilvánulások is erősítik. Az új jogszabályt előterjesztése óta napjainkig kísérik pozitív és negatív kritikák nemzeti és nemzetközi fórumokon egyaránt. Ahhoz, hogy a jelenlegi helyzetet jobban megértsük, és a különböző irányból, eltérő motivációval érkező nyilatkozatok között kiigazodjunk, érdemes némi időt szánni erre a témára.

Magyarországon a vallásszabadság az Alaptörvény által nevesített emberi jog. Eszerint mindenkinek joga van Hazánkban – többek között –, hogy vallását megválassza, megváltoztassa, valamint, hogy vallását vagy egyéb meggyőződését gyakorolja vagy gyakorlását mellőzze. A vallásszabadság tehát nem csak arra ad lehetőséget, hogy valaki döntsön arról, milyen vallást kövessen, hanem arra is, hogy ne legyen vallásos, vagy, hogy akár új vallást alapítson. A vallásgyakorlásra sor kerülhet egyénileg vagy közösségben, nyilvánosan vagy magánkörben is.

Az Alaptörvény meghatározása összhangban áll különböző nemzetközi szerződések rendelkezéseivel, tehát elmondható, hogy Magyarországon a vallásszabadság hasonló módon van szabályozva, mint ezen európai és globális nemzetközi szerződéseket aláíró államokban, feltételezve, hogy ezen államok is jogalkotásuk során szem előtt tartották nemzetközi jogi kötelezettségüket.

Az új egyházi törvény az Alkotmány és számos nemzetközi szerződés rendelkezéseinek megfelelően elismeri, és némileg részletezi a vallásszabadságot. A vallásszabadság megvalósulásának hiányáról, illetve annak csorbulásáról tehát akkor beszélhetünk, ha az állam megtiltja, vagy egyéb módon megakadályozza bármely vallás követését vagy gyakorlását. Erről természetesen szó sincs.

A vallásszabadság tehát egy olyan nemzetközileg meghatározott demokratikus elvárás, amely alapján az embernek elidegeníthetetlen joga, hogy eldöntse, kíván-e, és ha igen, milyen módon vallásos életet élni. Magyarországon tehát az Alaptörvény és az „egyházi törvény” a nemzetközi szerződések alapján rendezik a vallásszabadság kérdését. Ennek eredménye az is, hogy a korábbi (1990-es) egyházi törvény és az új törvény között a vallásszabadság tekintetében jelentős változás nem történt.

A vallásszabadsághoz kötődő, azonban közel sem azonos kérdés, hogy az állam hogyan viszonyul a vallási közösségekhez. Az állam és egyházak kapcsolatát minden ország saját belátása szerint szabályozza. Ennek köszönhetően nem létezik egységes megoldás, amelyet az államok követhetnek. Ha csak az Európai Unió tagállamaiban megvizsgáljuk az államok viszonyulását a vallási közösségekhez, jelentős különbségeket találhatunk.

Az egyház és állam kapcsolatának egyik meghatározó tényezője, hogy az állam mely vallási közösséggel kíván szorosabb kapcsolatba kerülni. Ez általában úgy nyilvánul meg, hogy egyes vallási tevékenységet folytató közösségeknek külön jogállást biztosít. Ez a jogállás Magyarországon az „egyházi” státusz. Az elnevezés sajnos nem bizonyult a leghízelgesebb döntésnek, hiszen félreértésre adhat okot.

Az állam nem azt kívánja meghatározni, hogy kit tekint egyháznak és kit nem. Nem szándékozik világnézeti kérdésekben állást foglalni, vagy teológiai és vallástörténeti szempontok szerint különbséget tenni. Az egyházakat a magyar történelem során betöltött vitathatatlan szerepükre, a szocializmus és kommunizmus ellenük elkövetett igazságtalanságaira, valamint közcélú tevékenységükre való tekintettel a rendszerváltozás óta bizonyos előnyökben részesítette azáltal, hogy egyházi státuszt élvezhettek. Sajnos az állam ezen gesztusát az emberi gyarlóság nem tudta figyelmen kívül hagyni, és **20 esztendő alatt számtalan olyan közösség élvezte jogtalanul az egyházi jogállást, amely csupán a kedvezményeket kívánta igénybe venni anélkül, hogy valós vallási tevékenységet folytatott volna.** Ebből az okból kifolyólag döntött úgy a jogalkotó, hogy szigorítja az egyházi státusz elnyerhetőségének feltételeit. Az új törvény eredményeképpen jelenleg 32 vallási közösség élvezi az egyházi státuszt.

Az, hogy az egyházként nyilvántartottak listája jelentősen csökkent, természetesen nem jelenti azt, hogy Magyarországon a vallásszabadság csorbát szenvedett volna. A vallását mindenki továbbra is szabadon gyakorolhatja, hiszen ezen szabadsága eddig sem az egyházi törvényből, hanem az Alkotmány által is elismert, az emberi méltóságból levezethető és elidegeníthetetlen jogából eredt. Ennek értelmében Magyarországon a közösségi vallásgyakorlás történhet vallási egyesületként is, vagy akár jogilag nem nyilvántartott közösségekben.

Az, hogy az állam milyen szempontrendszer alapján és milyen céllal támogat bizonyos – vallási vagy egyéb – közösségeket, természetesen lehet politikai-közéleti vita tárgya. A társadalom egészének érdeke, hogy az egyházi jogállásból eredő előnyöket lehetőleg csak azon csoportok élvezhessék, amelyek tevékenységükkel nem saját, hanem a Nemzet javát tudják és akarják szolgálni. Ennek elérése érdekében helye van politikai és társadalmi diskurzusoknak, amelyek aktív és passzív szereplőinek egyaránt érdemes e sokat ismételtetett, azonban nem mindig következetesen és pontosan használt fogalmak tartalmával tisztában lenniük.

Dr. Bóna Balázs

1 2011. évi C. törvény a lelkiismereti és vallásszabadság jogáról, valamint az egyházak, vallásfelekezetek és vallási közösségek jogállásáról

Bibliai kvíz

Kedves Olvasóink!

Az alábbiakban egy kis játékra invitáljuk Önöket. A Szentírással kapcsolatban teszünk fel néhány könnyen megválaszolható kérdést. A helyes válaszok betűjelét

párosítva a kérdés számával kell megküldeni a szilvay.balazs@freemail.hu e-mail címre legkésőbb április 30-áig névvel és címmel együtt. A helyes válaszok beküldői között értékes könyvecsomagot és meglepetés ajándékot sorsolunk ki. Jó szórakozást kíván az SDG Közösség!

Kvíz

1. Ki volt Salamon apja?

- a) Saul
- b) Dávid
- c) Ábrahám
- d) Mózes

2. Az alábbiak közül ki nem evangélista?

- a) Máté
- b) Márk
- c) Péter
- d) Lukács

3. Hányadik csapás a sáskahad a Kivonulás előtt?

- a) 1.
- b) 6.
- c) 7.
- d) 8.

4. Hányadik napon teremtette Isten az embert a Teremtéstörténet szerint?

- a) 5.
- b) 7.
- c) 6.
- d) 8.

5. Milyen fáról evett Éva?

- a) alma
- b) körte
- c) örök élet
- d) a jó és a rossz tudás fája

6. Milyen levéllel takarta el magát Ádám?

- füge
- banán
- lapu
- pálma

7. Hova kellett mennie Jónásnak prófétálni?

- Damaszkuszba
- Ninivébe
- Jeruzsálembé
- Jerikóba

8. Milyen élőlény nem volt a jelenések könyve trónusa előtt?

- oroszlán
- bika
- kecske
- sas

9. Virágvasárnap milyen állaton vonult be Jézus Jeruzsálembé?

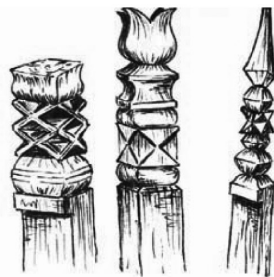
- lovon
- bikán
- szamárháton
- bárány húzta csengős kocsin

10. Honnan tudta biztosan Noé, hogy az özönvíz után újra alkalmas a Föld az életre?

- látta, hogy elállt az eső
- az elengedett galamb olajággal tért vissza
- az elengedett galamb nem tért vissza
- szivárványt látott az égen

Dunavarsányi
Erdélyiek Baráti Köre
és a
SDG közösség

Meghívó

2012.05.12.

Szombaton 19 órakor
a dunavarsányi Közösségi Házban

Jótekonysági kulturális est

18.30 - 19.00 Vendégvárás

19.00 - 20.30 „Szórványban a Mezőségen”

Bartha József református lelkész - a Czegei Wass Alapítvány elnöke -előadása

valamint részletek hangzanak el Wass Albert, Nyírő József,
Makkay Sándor műveiből a Baráti Kör tagjainak felolvasásában.

20.30- Zenés - táncos est
közreműködnek a Kerepesi Székely Kör zenészei

Résztvételi díj, amely csak a műsor megtekintését foglalja magába:
1.000 Ft/fő/felnőtt; 500Ft/fő/diák.

Résztvételi díj, amely tartalmazza az egész est díját: 1.500 Ft/fő felnőtteknek,
10 éven felüli gyerekeknek, diákoknak: 700 Ft/fő.

Vacsorára hazai ízek: zakuszkás, padlizsánkrémes, kolbászos szendvics és zsíros kenyér lilahagymával.
Innivalót mindenki hozzon magával, de gazdag büfével is készülünk.

AZ EST BEVÉTELÉBŐL A MEZŐSÉGI MAGYAR SZÓRVÁNYOKTATÁST KÍVÁNJUK TÁMOGATNI.

Bartha József holtmarosi református lelkész, a Czegei Wass Alapítvány elnöke vezetésével a Mezőségben, Feketelakon óvodát működtetnek magyar gyermekeknek, az iskoláskorúak oktatása pedig - épület híján - a paplakban folyik.

Jelentkezési határidő 2012. május 10.

A jelentkezéseket Veres Albert 06/20 433-0109-es,
illetve Veres Enikő 06/20 468-1908-as telefonszámára várjuk.